

Enkel prövning av barnets bästa

Ärendets titel och diarienummer: FSKF-2024-15051 - Uppdrag från förskolenämnden att ta fram en uppdaterad strukturersättningsmodell

Datum: 2025-09-24

Ansvarig avdelning/enhet: Avdelningen för planering och analys samt avdelningen för kvalitet och utveckling.

1. Beskriv ärendet

Beskriv vad ärendet handlar om och identifiera vad som ska prövas.

Alla barn har rätt till en utbildning i förskolan av god kvalitet oavsett det enskilda barnets socioekonomiska förutsättningar. Förskolan har ett ansvar att genom en likvärdig utbildning agera kompensatoriskt och möta de skilda villkor som barnen lever under. Strukturersättningen som är en del av den ekonomiska fördelningen, och ett av flera verktyg i huvudmannens kompensatoriska ansvar, har uppdaterats med delvis nya variabler och hur dessa viktas i relation till varandra. Detta för att bättre möta vad modellen i dagsläget förväntas kompensera för.

Prövningen av barnets bästa avser beslut om uppdaterad strukturersättningsmodell.

Redogör för vilket barn eller vilken grupp av barn som berörs direkt eller indirekt och på kort eller lång sikt.

Alla barn boende i Malmö stad med en placering i förskola berörs indirekt av ärendet. Detta då delar av resursfördelningen till förskolors huvudmän påverkas. Strukturersättningens syfte är att påverka resursfördelningen och därigenom förutsättningarna i att erbjuda en förskoleutbildning av hög kvalitet som möter barnens behov.

2. Beskriv ärendet utifrån barnets perspektiv

Väg in barnets åsikter genom att involvera barn eller deras ställföreträdare. Om barn inte gjorts delaktiga i prövningen, motivera varför.

Ta reda på om det finns andra relevanta underlag där barns uppfattningar framgår från förvaltningen, staden, myndigheter eller ideella organisationer.

I framtagandet av förslag till en uppdaterad modell av struktureringen är barns åsikter inhämtade via ställföreträdare inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet där dialog är kärnan. Det kontinuerliga och systematiska utvecklingsarbete som sker på varje förskola och på huvudmannanivå för att anpassa utbildningen utifrån barnens behov är grundläggande i nämndens arbete med mänskliga rättigheter. I kvalitetsdialogerna deltar barnens ställföreträdare, det vill säga den pedagogiska personalen närmast barnen och förskolans ledning. Dialogerna är utformade för att ge kunskap om barns levnadsvillkor och hur de förutsättningar som ges av huvudmannen påverkar förskoleutbildningens kvalitet och måluppfyllelse. Dialogerna ger en kontinuerlig möjlighet att fånga upp barns röster och perspektiv till en övergripande nivå.

3. Beskriv ärendet utifrån barnperspektivet

Undersök vilken kunskap, statistik, forskning och beprövad erfarenhet som finns i den aktuella frågan kopplat till barns levnadsvillkor och behov.

Redogör för vilka lagar, föreskrifter och riktlinjer som du behöver ta hänsyn till i prövningen.

Förslaget som tagits fram bygger på tillgänglig forskning om hur förskola kan utformas för att i största möjliga mån kompensera för ojämlika livsvillkor. De underlag som modellen praktiseras genom bygger en årligen uppdaterad bild av barnens socioekonomiska förutsättningar med stöd av SCB:s statistik.

Malmö är en stad som präglas av skiftande förutsättningar och levnadsvillkor för barnen som bor där. Dessa skillnader återfinns inte enbart mellan de olika områdena i staden utan i vissa fall även inom ett och samma geografiska område. En hög grad av boendesegregation och stora inkomstskillnader har konstaterats i flera underlag om Malmös förutsättningar.

Lägesbedömning 2024 synliggör återigen att socioekonomiska förutsättningar och barnens levnadsvillkor på ett genomgripande sätt påverkar vardagen i förskolorna. Det kan till exempel handla om olika förutsättningar i barnens hemförhållanden och närmiljö. Möjligheten till återhämtning samt trygga och positiva relationer som bidrar till barnens hälsa och välbefinnande är viktiga delar i förskolornas grunduppdag.

4. Beskriv ärendet utifrån ett barnrättsperspektiv

Identifiera vilka rättigheter i barnkonventionen som påverkas av ärendet. Grundprinciperna, artiklarna 2, 3, 6 och 12 ska alltid beaktas.

Enligt artikel 12 ska barn höras i ärenden som berör dem, vilket kan ske genom olika metoder där barn tillfrågas direkt eller via ställföreträdare. I den här prövningen har pedagogisk personal tillfrågats som ställföreträdare i kvalitetsdialogerna.

Enligt artikel 2 får barn inte diskrimineras utifrån de sju diskrimineringsgrunderna och inte heller utifrån socioekonomisk bakgrund eller geografisk hemvist.

Artikel 6 som handlar om barns rätt till liv, överlevnad och utveckling, fastställer att alla barn har samma rättigheter, även om de inte har samma förutsättningar. Det innebär att huvudmannen behöver vidta åtgärder för att kompensera och skapa likvärdiga förutsättningar för att alla barn ska möta en utbildning där var och en kan utvecklas till sin fulla potential.

Olika uppföljningar och underlag ger förskolenämnden som huvudman kunskaper om barns förutsättningar och levnadsvillkor i Malmö. Utifrån denna kunskap och med

utgångspunkt i artikel 3 om Barnets bästa, arbetar nämnden för att rikta resurser dit behoven är som störst och en uppdaterad strukturersättningsmodell är ett sätt för förskolenämnden att göra just detta.

5. Bedöm barnets bästa, fatta beslut och återkoppla

Analysera och tydliggör hur barnets rättigheter påverkas och hur barnets bästa har beaktats inför beslutet.

Om andra intressen än barnets bästa väger tyngre i beslutet motivera varför beslutet fattas och föreslå kompensatoriska åtgärder som gynnar barnet och dess rättigheter.

Om du har involverat barn i prövningen ska du återkoppla resultaten till dem.

Förskolenämnden gör bedömningen att barnets bästa har beaktats i framtagandet av modell för strukturersättning. Utifrån ett barnperspektiv, barnets perspektiv och ett barnrättsperspektiv arbetar förskolenämnden ständigt med att fördela, rikta och använda personella, organisatoriska och materiella resurser optimalt där barnets bästa, artikel 3, är vägledande.

När det gäller att leva upp till barnkonventionens intentioner och ge alla barn en likvärdig utbildning av god kvalitet så är en uppdaterad strukturersättningsmodell ett steg i detta uppdrag. Däremot har förskolenämnden inte full rådighet över strukturella förutsättningar i staden som påverkar barns levnadsvillkor. Exempelvis påverkar utbildningsnivå, socioekonomi, hälsa och boendesegregation det kompensatoriska uppdraget.

I förskolenämndens utredning redogörs i detalj för de analyser, avvägningar och underlag som ligger till grund för förslaget till en uppdaterad strukturersättningsmodell. Vägledande i utredningen har tillgänglig forskning och annan beprövad erfarenhet hur barns socioekonomiska sammanhang identifieras och kan kompenseras för.